

Hurá, vycházíme ze čtverce!

Moc neoslavujte, naše „vycházky“ nebudou daleko. Je to asi stejné, jako když astronauti opouštějí vesmírnou loď. Výlet je krátký a ještě uvázaný.

Celé to veledílo vypadá jako činka. Tedy čtverec, z něj deset metrů vydupaná stopa, spíše tunel a na konci opět čtverec. Proč to? První čtverec je proto, aby se pes uklidnil a dostal do známé situace. Dobře psychicky naladěný a soustředěný zjistí, že čtverec má jakési nové pokračování. Způsob vyšlapání a rozložení pamlsků je obdobný jako ve čtverci. Proč se tedy nechovat stejně? Pomalu vysbírávat a posunovat se ve vyšlapaném tunelu vpřed. Kdyby snad došlo ke zrychlení postupu či nějaké jiné nepředloženosti, pak je tu na konci druhý čtverec, který opět uvede psíka do klidu. Ano, to znám, to dělám už dlouho, není proč se vzrušovat.

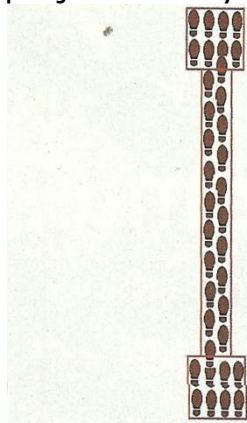
Bud'me konkrétní

Vyšlapeme malý čtverec asi 50 x 50 cm, prohodíme deseti pamlsky a pokračujeme souvislým pachovým tunelem deset metrů dlouhým až k druhému čtverci. Ten může mít trochu větší rozměry než první. Počet pamlsků v něm je kolem padesáti. Psi uvádíme z boku prvního čtverce! Pokud bychom uváděli ve směru vyšlapané spojky, pak by se po pár opakováních pes nezdržoval vysbíráním prvního čtverce, ale rychle by vystřelil vpřed. Musíme ovšem dbát na střídavé uvádění z různých stran. V počátečních pokusech se může stát, hlavně v případě, že jsme ošidili bezpohybové čtverce, pes se otočí a jde zpět proti nám. Není to žádná tragédie! Dělá jen to, co dělal dříve a co jsme dostatečně neprocvičili. Brzy se to samo odstraní.

Jak „uchopit“ činku

První čtverec vyšlapeme klasicky, jak jsme zvyklí. Spojku mezi čtverci můžeme projít buď s vydupáním včetně druhého čtverce a vyplnit až následně nebo

Činka

couváme a plníme před špičkami bot. Tím zamezíme možné chybě. Cílem je, aby pes vysbíral první čtverec, po jeho vysbírání přešel pomalou chůzí s intenzivním čicháním do čtverce druhého, který opět v klidu a intenzivně prozkoumá a pozře pamlsky. Důležité je, aby ve spojnici bylo opravdu velké množství pamlsků. Pokud pes pracuje dle našich představ, napojíme na naši činku další úsek, průběžně i vzdálenost mezi čtverci.

Z druhého čtverce může napojení vycházet z kterékoli části, nemá to být jen v přímém směru. Napojením dalších „činek“ vzniká „dráha pachové stopy“. Pokud máme napojeno již několik činek za sebou, můžeme dráhu pachové stopy uzavřít do cyklického útvaru (kruhu, čtverce, trojúhelníků...). Vznikne nám nekonečná dráha pachové stopy.

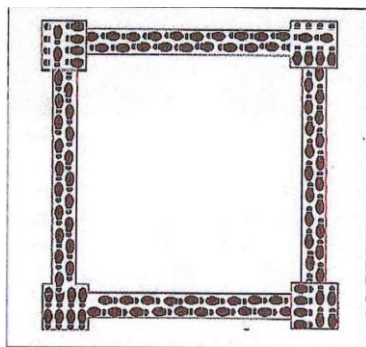
Proč to vlastně děláme?

- Opakovaným procházením stopu stále zesilujeme.
- Můžeme neustále doplňovat pamlsky pro další kolo.
- Opakováním stále stejných situací získává pes jistotu.
- Nepotřebujeme rozsáhlý pozemek, na ploch fotbalového hřiště se nám vejdu čtyři stopy.
- Procvičujeme náročné části stopy, nikoliv bezúčelné dlouhé úseky, kde se pes naučí nečuchat.

Pletení svetrů je podobné

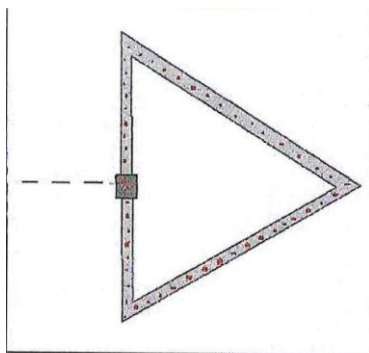
Dovolte mi opět jedno přirovnání – trénink cyklických stop je jako pletení svetrů. Když se mladá dívka učí plést (jestli se to dnes vůbec učí), musí se velmi soustředit na svou práci. Postupně s tisíci opakováními zvládne plést svetr i se složitým vzorem, současně sledovat televizi a ještě se hádat s manželem. V tom je ta důležitost stereotypního opakování. Obdobně jako svalová paměť. Pokud vyšlapete psovi obvod šestiúhelníku, kde každá strana měří dvacet metrů, a projdete ho třikrát dokola, pak jste ušli stopu 360 metrů dlouhou a máte na ní sedmnáct tupých lomů. Kdybyste našlapali klasické „u“ nebo „blesk“ s úseky 120, 120, a 120 metrů. Ujdete stopu stejně dlouhou a lomy jste procvičili dva. Navíc jste spotřebovali plochu dvou až tří fotbalových hřišť.

Vzhůru k tvarům cyklickým

Několik čínek spojených do čtverce

Nejprve si promyslím, co chci vlastně našlapat a tvar si v terénu přibližně rozvrhnu. Vezmu si řadu připravených tyček k označení lomů. Tvar našlapu a přímo do špiček lomů zapíchnu výrazné tyčky. Celou stopu od tyčky k tyčce důrazně vydupu. Nejlépe dvakrát dokola. V dalším kole stopu propamlskuji a odstráním tyčky, které zde byly pouze pro moji orientaci. Uvedu psa k našlapu a vyкроčím s ním ve směru našlapané stopy. Jdu jeden až dva kroky za ním a sleduji jeho chování. Pes postupuje pomalu a samostatně. Užirá pamlsky, ale část jich přechází. Množství ponechaných pamlsků závisí především na důslednosti v minulých fázích výcviku. Není to však žádná tragédie, vynechané pamlsky sesbírá v dalším kole. Pokud máme pocit, že je pamlsků málo, přihazujeme při chůzi další.

Uzavřený trojúhelník

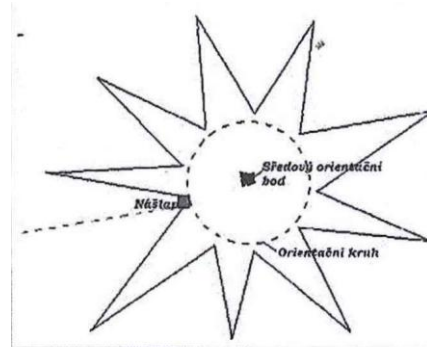
Méně znamená více

Jeví-li známky únavy či snížení zájmu o práci, položíme na stopu předmět a v dalším kole ji u něho ukončíme. Předmět nebo krabičku použijeme i u psů, kteří nemají s předměty doposud žádné zkušenosti. Nemusí to být předpisový předmět, jen něco silně napachovaného. Třeba čepice psovoda. Pochválíme za zájem a stopu ukončíme. Další možnosti, jak stopu ukončit, je vhodit do stopy před hlavu psa hrst pamlsků. Tím se vytvoří jakýsi malý čtvereček. Psa pochválíme a odvedeme. Těchto plně propamlskovaných, cyklických pachových tunelů uděláme minimálně dvacet. Po první dvacítce přestaneme vytvářet pachový tunel, tedy souvislou nepřerušovanou pachovou dráhu a obměníme ho za šlápoty.

Jak vytvořit šlápotu?

Jaké cyklické tvary šlapeme?

- Šestiúhelník – pro nácvik tupých lomů (120 stupňů)
- Čtverec – pro nácvik pravoúhlých lomů
- Trojúhelník – pro nácvik ostrých lomů (60 stupňů)
- Kytička – pro nácvik opravdu ostrých lomů (pod 45 stupňů)
- Helvétský kříž – pro nácvik pravoúhlých lomů
- Jakékoliv kombinace předchozích tvarů

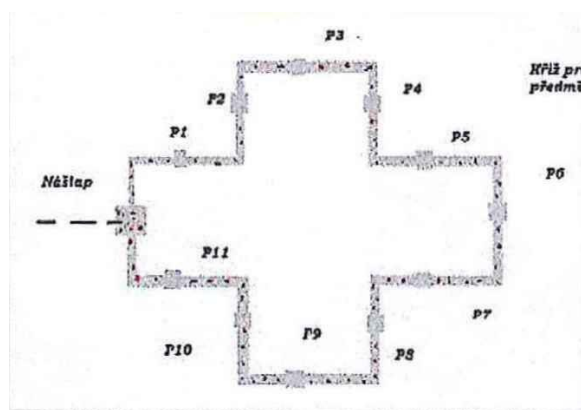

Slunečnice pro nácvik ostrých lomů

Uděláme krok, důrazně došlápneme celou plochou chodidla na povrch země, nohu opět nadzvedneme, vrátíme ji dozadu asi o deset centimetrů a znovu přidupneme. Do prostoru před špičku umístíme pamlsek. Vše opakujeme druhou nohou. Trochu jako v tanečních pro mentálně postižené. Pokuste se nechodit širokým krokem, ale klást kroky do jedné řady za sebou. Délka kroku je normální, ale couvnutím se vlastně pachová část zvětší, Pamlsek můžeme umístit v podstatě kamkoli v pachovém otisku. Mně se nejvíce líbí do špičky, Vede mě k tomu představa, že pes nosem prozkoumá otisk šlápoty a za celé její prozkoumání má na závěr odměnu. Pokud bych dal do paty, pes narazí ihned na pamlsek a pak už nemá důvod otisk dále propátrávat. Otisk šlápoty se tak stává malým čtverečkem o jednom pamlsku. Celá stopa je tvořena sérií malých čtverečků a každém je schován pamlsek, který pes musí najít.

Hlavně nespěchat

Pokud jsme došli do této fáze, musíme si uvědomit, že v cyklických tvarech již nemůžeme chodit druhé a další kolo, pokud bychom nechtěli spadnout do pachového tunelu. Ale stejně musíme k šlápotám postoupit. Každý přechod z jedné výcvikové fáze do druhé je náročný a někdy je potřeba se obrnit velkou trpělivostí. Tyto přechody nebývají hladké a je jen na vás, abyste psa dokázali uklidnit, případně mu pomohli i ukázáním rukou. Během několika opakování se vše dostane do správných kolejí. Hlavní nosnou myšlenkou je nenechat psa spěchat. Raději ho přibrzdit a ukázat mu rukou, kam má čuchat, než ho nechat rychle procházet šlápoty bez hledání. Pokud jste ale v minulosti pracovali systematicky a každá fáze výcviku dostala svoje, pak to nebude problém. Ideálním terénem pro přechod na šlápoty je čistá kyprá, lehká hlína. Tam se otisky dělají pěkně hluboké a jsou takové voňavé mističky pro ukrytý pamlsek. Zvolte úplné bezvětří. Pokud už nějaký vítr vane, pak pracujte po směru větru.

Kříž pro nácvik lomů a předmětů

Text a kresby: MVDr. Ivo Srb

Foto: Jiří Večeřa